

Konflikthåndtering

*Håndtering af den agiterede
eller aggressive patient*

Personaleundervisning

Jacob Mesot Liljehult
Klinisk sygeplejespecialist
cand.scient.san, PhD

Formål

Forebyggelse og opsporing

Håndtering af den
urolige/agiterede patient

Deeskalering

Håndtering af en voldsom
hændelse

Hvad gør vi efter
hændelsen?

Hvorfor opstår vold i en afdeling?

Hvornår opstår vold oftest

Patient- faktorer

Delir

Psykose

Misbrug

Medicin

Stress

Omgivelses- faktorer

Støj og rod i
omgivelserne

For lidt plads

Mangel på
privatliv

Ufleksible regler

Personale- faktorer

Stort arbejdspress

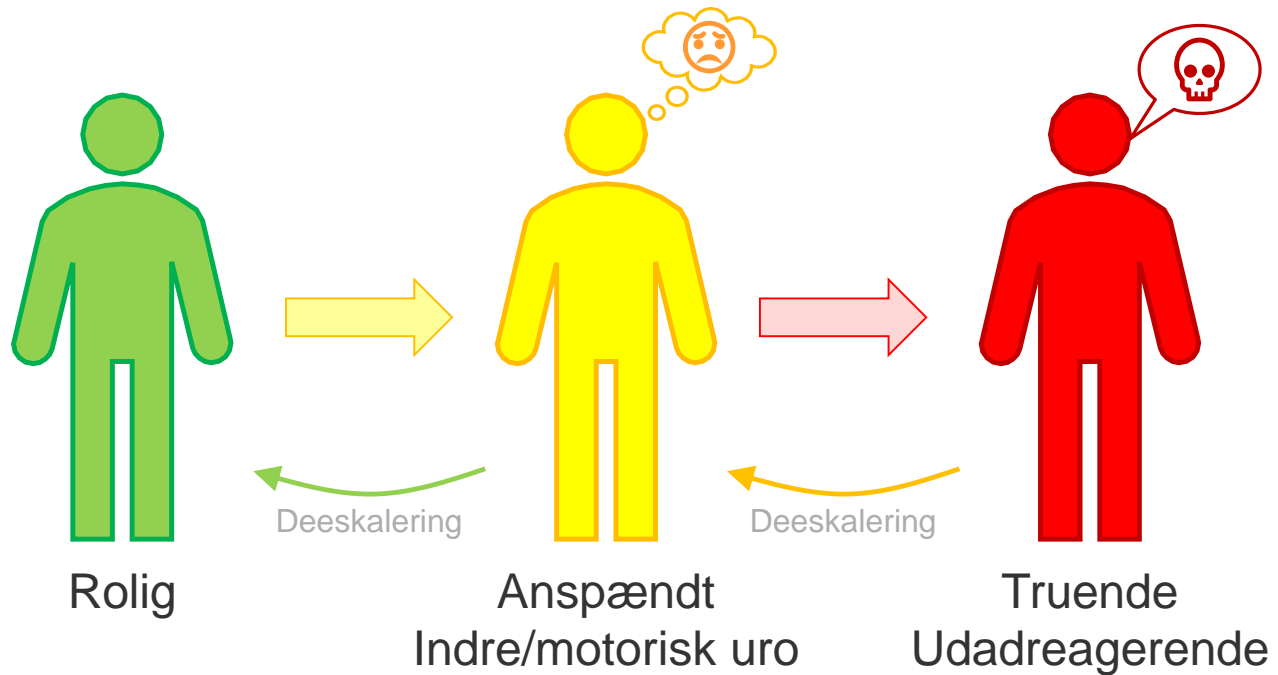
Lavt niveau af
kompetencer og
erfaring

Mangel på kontinuitet

Stress, udbændthed,
konflikter i
personalegruppen

Eskalering

Vold opstår sjældent ud af det blå

Forebyggende tiltag

Vær opmærksom på ændringer i
adfærd og søvnmønster

Deeskalerende kommunikation

Hav mulighed for at
kalde på hjælp

Det skal være muligt at komme
væk fra situationen

Fjern farlige genstande

Vi skal være på forkant

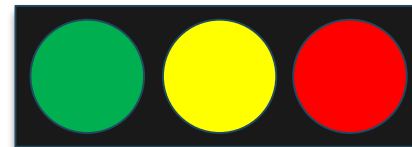
Opsporing

Observation af delir, abstinenser, agitation og udadreagerende adfærd

Trafiklys

Alle patienter skal vurderes dagligt eller ved ændringer; der skal laves en plan for forholdsregler

Trafiklys

Grøn

Ingen aggressiv
adfærd

*Ingen
forholdsregler*

Gul

Agiteret/urolig
Taler vredt/ophidset
Støjende adfærd
Sover dårligt/ ændret
døgnrytme

*Vær opmærksom på
ændringer i patientens
adfærd*

*Placer dig så det er
muligt at flytte dig fra
situationen*

Rød

Voldelig adfærd
Truer med vold
Råber af andre
Skubber, slå, sparker til
møbler/inventar
Kaster ting efter andre

*Vær altid to personer omkring
patienten*

*Placer dig så det er muligt at
flytte dig fra situationen*

*Hav mulighed for at tilkalde
hjælp*

Basal pleje af den agiterede patient

ABCDE-optimering

Ernæring, væske og
udskillelser

Ro og stabil døgnrytme

Sansedefekter

Kognitiv stimulering

Re-orientering

Pleje og behandling

Basale behov

ABCDE-optimering

- Sørg for at vital parametrene er stabile
- Iltning, kredsløb, feber, metaboliske forstyrrelser

Sikre ernæring, væske og udskillelser

- Sørg for at patienten er hydreret
- Sørg for ernæring (evt. stabilt blodsukker)
- Overvej om patienten er obstiperet eller har urinretension

Pleje og behandling

Ro og søvn

Sørg for ro (Skærmning)

- Begræns stimuli og forstyrrelser

Sørg for god søvn

- Undgå unødigt vækning
- Søvn registrering (*skaber overblik over søvnen*)
- Hvis patienten ikke sover skal der laves en søvnplan
- Overvej fast Serenase til natten
(Ikke benzodiazepiner!)

Pleje og behandling

Orientering

Obs. sansedefekter (høreapp./briller)

- Bruger patienten brikker eller høreapparat (husk batteri)

Sørg for kognitiv stimulering

- Kognitive indtryk kan give struktur af tænkningen
- Skal balanceres med behovet for hvile

Re-orientering og velkendte ting på stuen

- Hjælp patienten med at holde sig orienteret
- Ur, kalender, tale med patienten om hvad der foregår

Patientens sikkerhed

Hvordan sikre vi at patienten ikke kommer til skade?

Fald, seponering, dysfagi

Hvad kan vi gøre for at sikre patientens værdighed?

Rammer, skærmning, blufærdighed

Når patienten går fra afdelingen?

Sikring af de andre patienter

Information og inddragelse af pårørende

Brug de pårørende til at få information om patienten

Vaner, præferencer, hobbyer, interesser

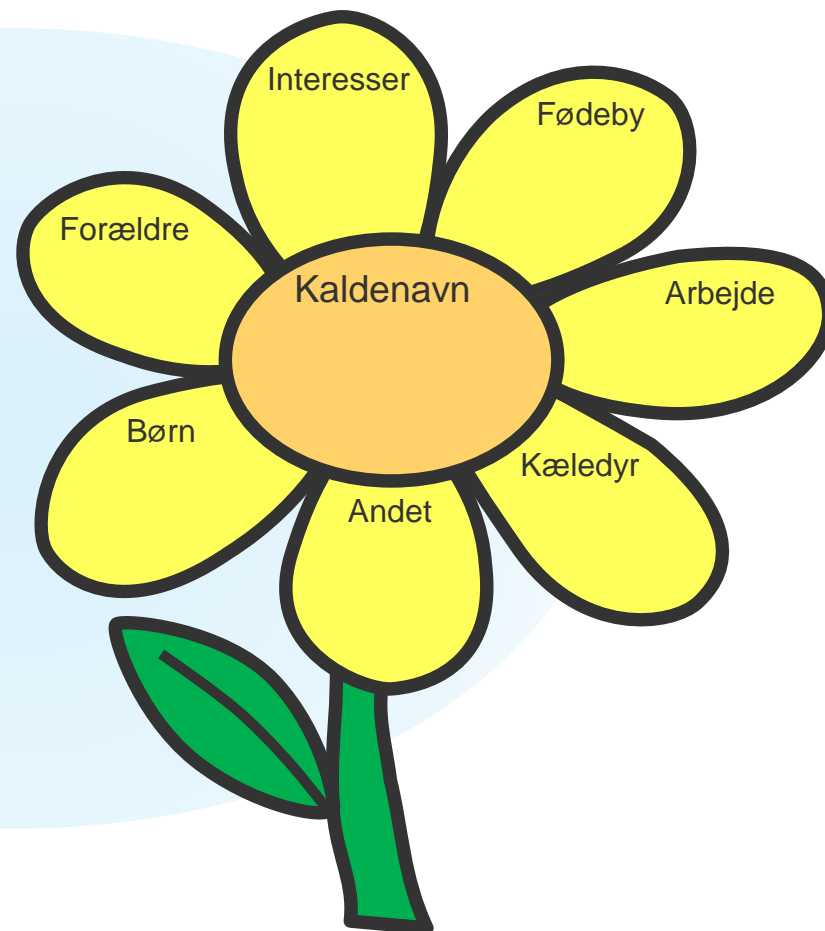
Delir-blomst

Patientens egne ting kan skabe tryghed

Informer pårørende om hvad om patientens tilstand

Deeskalerende kommunikation

Selvkontrol

Respekt og empati

Begræns, afklar og løs

Det er vigtigere at få skabt ro,
end at få ret

Selvkontrol

Bring dig selv i ro

Vær opmærksom på dine egne reaktioner

Bevæg dig langsomt og roligt

Tal roligt og tydeligt – giv enkle og entydige
beskeder

Vær åben og imødekommen i dit kropssprog

Undgå at lade dig rive med

Ignorerer fornærmelser og beskyldninger

Fasthold professionalism

Fagpersonen har ansvaret for
at forblive professionel

Personalet skal opretholde en professionel og rolig adfærd – selv under stressende situationer.

Dette kan

- hjælpe med at berolige patienten
- signalere til andre på afdelingen, at situationen er under kontrol

Negative tanker og følelser er naturlige

Det er naturligt at reagere kropsligt og følelsesmæssigt

Det er naturligt at blive frustreret og føle sig uretfærdigt behandlet

---

Det er naturligt at få kritiske, fordømmende, moraliserende, hævngherrige tanker og følelser

Vores opgave som professionelle er at rumme de følelser indtil der er kommet ro på situationen

Respekt og empati

Anerkend patienten som et
ligeværdigt menneske

Tiltal patienten med navn

Giv dig tid til at lytte, afklare og
tjekke forståelse

Giv patienten mulighed for at slippe
ud af situationen – uden at han
eller hun taber ansigt

Tag patienten alvorligt, vær oprigtig
og brug din faglighed

Begræns

Skærm patienten

- *Flyt jer væk fra andre*
- *Få patienten ind på stuen*
- *Få patienten til at sætte sig*

Sørg for at der er kollegaer som hjælp,
støtte eller backup hvis situationen
alligevel eskalerer

Hold passende fysisk afstand

Afklar

Spørg hvad der sker

Brug åbne spørgsmål

Afklar forvirring

Orienter patienten i tid, sted og
egne data

Fortæl hvem du er og mind
patienten om jeres relation

Tilbyd hjælp

Løs

Spørg åbent til
patientens ønsker

Forsøg at finde en
fælles løsning

Begrund og forklar
dine handlinger

Vær fleksibel og gå på
kompromit

Undskyld fejl og
misforståelser

Undgå at
kommandere og at
optræde autoritær

Undgå magtkampe

Når patienten bliver aggressiv

Hvad gør vi i selve situationen

Forsøg at deeskalere situationen

Kald på hjælp

Bring alle i sikkerhed og skærm
patienten

Fjern farlige genstande

Kontakt vagthavende læge

Skab overblik og ro

Tilkald politiet (Ring 1-1-2 / 0-1-1-2)

Tilkald hjælp

Hvis situationen gør dig utryg kan det hjælpe at være flere til stede

---

For mange mennesker kan skabe mere uro

Rolle fordelingen skal være klar

Hvordan kan du tilkalde hjælp?

Overfaldsalarm

Nødkald

Råb på kollegaer

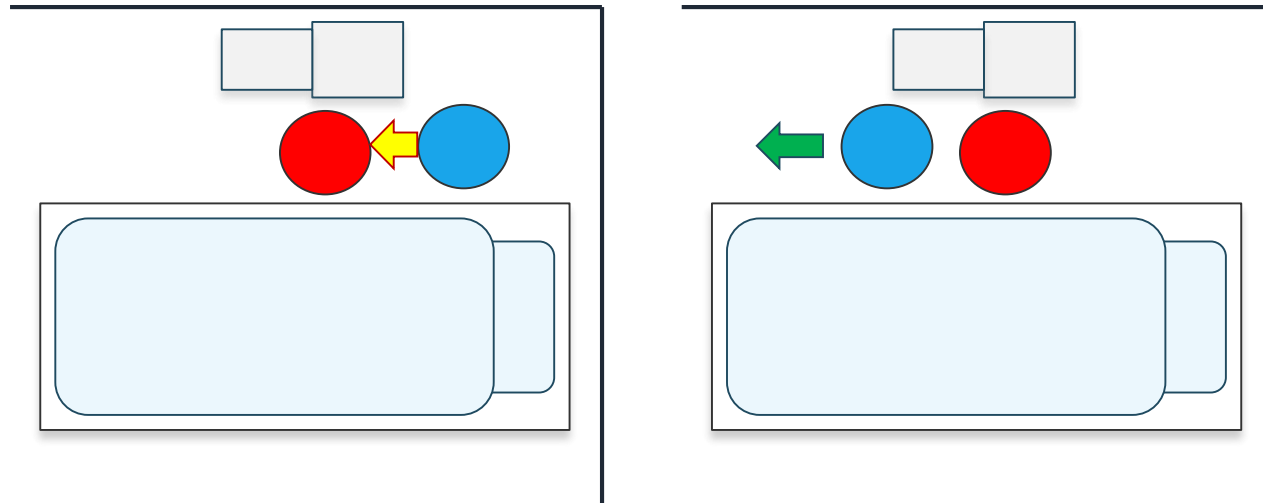
Telefon

Mulighed for at komme væk

Overvej hvor du placerer dig – Kan du komme væk?

Farmakologisk behandling

Medicinsanering | *Pauser unødvendig medicin*

1. valg | **Serenase** (*enten fast til natten eller PN*)

- Forsigtighed ved arytmie (Forlænget QT), hjertesvigt, Lewy Body Demens og parkinson
- Der skal være taget et EKG inden

Alternativt | **Zyprexa** eller **Phenergan**

- Phenergan kan med fordel kombineres med Serenase

Benzodiazapiner bør ikke bruges ved delir

Hvad gør vi efter hændelsen

Tag hånd om hinanden

- Sørg for at alle involverede har det godt
- OBS! Hændelsen kan også have været voldsom for andre, fx medpatienter, pårørende, servicepersonale

Orienter ledelsen

- Informer ledelsen om hvad der er sket og hvem der har været involveret i hændelsen

Defusing

Kort semi-struktureret opsamling umiddelbart efter hændelsen

- Introduktion: Information om ramme og formål
- Fælles gennemgang af forløbet og introduktion til muligheder for hjælp
- Information om normale reaktion, godt råd til krisehåndtering, samt evt. aftaler om opfølgning

Mødet sættes ofte til 30 minutter og faciliteres af en leder

<https://voldsomudtryksform.dk/metoder/defusing-og-debriefing/>

Hvem kan jeg snakke med?

Kollegaer

Nærmeste leder

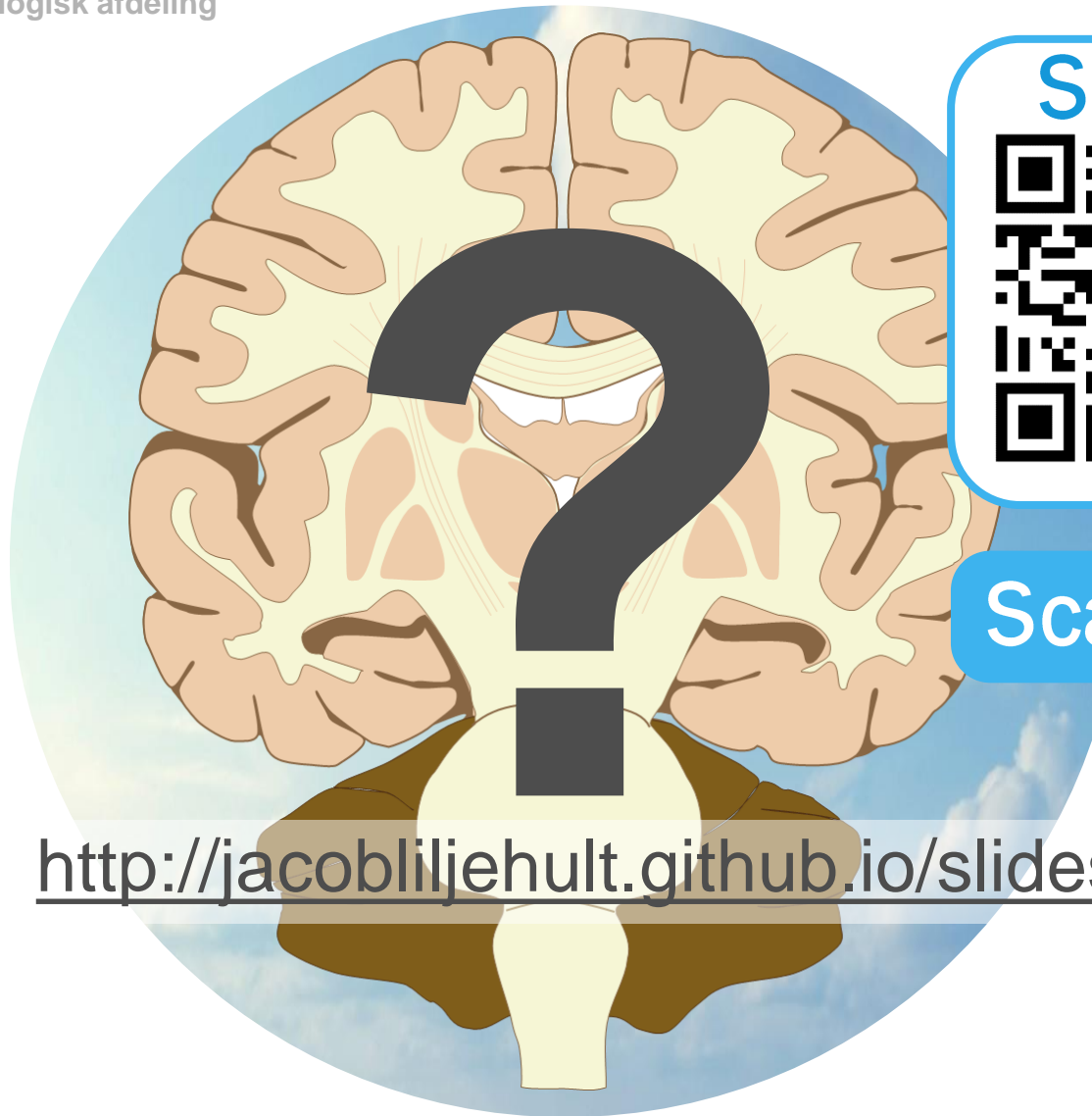

Arbejds miljø
repræsentant

Offerrådgivningen

Anonym rådgivning
offerraadgivning.dk

Slides

Scan mig

<http://jacobliljehult.github.io/slides>